

Premier Balkenende (CDA) ziet groene daken en andere duurzame initiatieven in de bouw wel zitten. Maar hij bepaalt het beleid niet alleen. Hoe denken de andere politieke partijen hierover? Leven op Daken zette deze vraag breed uit onder hun woordvoerders in de Vaste Kamercommissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu.

Politiek wil wel duurzaam, maar aarzelt nog

Volgens premier Balkenende heeft zijn kabinet de ambitie om daadwerkelijk het verschil te maken. Ook op het gebied van duurzaamheid. "Duurzame ontwikkeling staat centraal in het coalitieakkoord dat aan de basis ligt van dit kabinet", zo zei hij in een toespraak eerder dit jaar op een bijeenkomst in het kader van dit onderwerp. "We willen uitstralen dat duurzame ontwikkeling geen modeverschijnsel is. We willen voorkomen dat het wordt gezien als een hype waarop het lucratief meesurfen is. We willen duidelijk maken dat er maar één weg is: de duurzame weg." De weg naar een duurzame wereld is volgens de minister-president geen gebaand pad. Hij trok de vergelijking met een voorjaarsklassieker in het wielrennen. "Een harde wedstrijd. Met kasseienstroken die je lichaam pijnigen. Met wind, regen en modder die je rit verzwaren. Met materiaalpech en valpartijen. Maar ook een wedstrijd met veel kansen die je op het juiste moment moet grijpen. Een wedstrijd ook met tactisch samenspel. Soms met ploeggenoten, maar vaak is het nodig gaandeweg nieuwe allianties te sluiten." De bewindsman spiegelt zich in dit verband graag aan de burgemeester van de Amerikaanse stad Chicago, die persoonlijk het initiatief heeft genomen

voor een vergaande letterlijke vergroening van de stad (zie ook het artikel over Chicago elders in dit blad). "Ik denk dan aan de 80.000 tot 100.000 woningen die we de aankomende jaren in Nederland gaan bouwen. Waarom kan duurzaamheid bij de bouw van deze woningen geen doorslaggevend criterium zijn? Er is zoveel mogelijk. In Chicago worden dagelijks zogenoemde 'green roofs' geïnstalleerd. Platte daken van overheidsgebouwen worden beplant. En burgers en bedrijven worden gestimuleerd hetzelfde te doen. Door deze groene daken is er een positief effect op de luchtkwaliteit, zijn er minder stookkosten is er meer natuur in de stad."

Balkenende trok zijn visie op duurzaam bouwen echter breder. "Ook dichterbij huis bestaan er allerlei goede voorbeelden", zo vervolgde hij zijn toespraak. "Zelf was ik een paar maanden geleden in Heerhugowaard, in de wijk 'Stad van de Zon'. Dit is de eerste wijk in Nederland die klimaatneutraal is, onder meer door het gebruik van zonnepanelen. Laten we er samen voor zorgen dat er nog vele van dit soort wijken volgen. In oude en in nieuwe wijken!" Waarop hij zijn betoog besloot met het volgende advies: "Mijn boodschap is eigenlijk simpel: duurzaam moet je doen."

Christelijk en links

Net zoals het voor Balkenende duidelijk is dat je duurzaamheid gewoon moet doen, is eveneens duidelijk dat hij het voor steun op dit punt vooral zal moeten hebben van zijn kleinere collega-christelijke partijen en bij de traditioneel linkse partijen SP en Groen links. De partijen die we doorgaans rekenen tot de hoofdrolspelers in de Nederlandse politiek – VVD, PvdA en D66; Balkenendes eigen partij het CDA tellen we in dit geval om begrijpelijke redenen even niet mee – nemen ook na een tweede poging niet de moeite om te reageren op enkele vragen over de wenselijkheid van groene c.q. multifunctionele daken. Hetzelfde geldt voor de kleine nieuwkomers PVV en PvdD.

Volgens Paulus Jansen van de SP is zijn partij groot voorstander van meervoudig ruimtegebruik. Hij verwijst dan ook naar de punten hierover in het SP-verkiezingsprogramma. “Een elementaire vorm van meervoudig ruimtegebruik is gebouwd parkeren, waardoor het blik van straat verdwijnt. Maar ook groene daken, zeker in stedelijk gebied, zijn een goede optie om te verdichten met behoud van voldoende groen. Dat dakgroen kan zowel een natuurwaarde als een recreatieve waarde vertegenwoordigen.” Jansen geeft aan dat de SP voorstander is van het koppelen van de bouwvergunning voor binnenstedelijke locaties aan de eis dat bij een woonproject altijd ook extra woongroen gerealiseerd moet worden. “Wat mij betreft zou groen op daken daarbij meegeteld mogen worden.” De SP dringt er wel op aan dat in binnenstedelijk gebied een redelijk aandeel van het groen publiek en semipubliek toegankelijk is.

De politiek is voorstander van groene daken, maar subsidie zit er nog niet in

Jansens Groen Links-collega Ineke van Gent denkt er net zo over. Ook zij vindt groene daken een goed idee. “We moeten zuinig zijn op de open ruimte en meervoudig ruimtegebruik levert daaraan een goede bijdrage. Groene daken zien wij helemaal zitten bij GroenLinks. Hoe kan het ook anders: goed voor het milieu en duurzaamheid past helemaal bij ons.”

Groencompensatie op daken bij nieuwbouw vindt Van Gent “een optie” en subsidies om groendaken te bevorderen vindt ze “het overwegen waard, maar ik zou dan eerste wel een goede kosten baten analyse willen zien”. En meer in zijn algemeenheid vindt ze: “Er staat op dit moment zo’n zes miljoen vierkante meter kantoorruimte leeg en er wordt maar doorgebouwd. We moeten zuinig zijn op onze ruimte en eerste bezien of bestaande bebouwing aangepast kan worden en hergebruikt voordat er nieuwe wordt gebouwd. Ik vind meervoudig en zuinig ruimtegebruik en groene daken echt iets voor een duurzame toekomst. Bovendien zien groene daken er ook nog eens mooi uit. Het is zeker ook een idee om dit te combineren met buitenruimte of dakterras op hoogte.”

Esmé Wiegman van de Christenunie geeft aan dat haar partij eveneens groot voorstander is van meervoudig ruimtegebruik, maar zou het wel jammer vinden als groencompensatie via daken zou plaatsvinden. “Groene daken zie ik liever als extra.” Net als haar collega Van Gent wil ook Wiegman “voorzichtig zijn met subsidies. Ik zie veel liever dat dit een ‘gat in de markt’ wordt. Meervoudig ruimtegebruik vind ik een belangrijk punt in de discussie over uitbreiding van bedrijventerreinen. Volgens mij valt er heel veel ruimte te winnen op bestaande bedrijventerreinen.” Bij de SGP zijn de geluiden niet anders. “Ruimte wordt in Nederland zo langzamerhand een schaars goed”, aldus Kees van der Staaij. “Meervoudig ruimtegebruik kan daarom een rol van betekenis spelen. De voortrekkersrol die uw blad *Leven op Daken* hierin vervult, vinden wij daarom positief.” Van der Staaij meent dat er meer aandacht moet komen voor meervoudig ruimtegebruik en groene daken. “Het grootste knelpunt is waarschijnlijk niet de investering zelf, maar de onbekendheid. Hier ligt voor jullie een taak. De politieke verantwoordelijkheid ligt vooral bij de gemeenten. Die zouden er in overleg met projectontwikkelaars meer aandacht aan kunnen besteden.”

Volgens de SGP'er kunnen groene daken zeker een rol spelen in waterbuffering en fijnstoffiltering, maar voor aanmoedigings-subsidies vindt hij het nog te vroeg. “Het is mij nog steeds niet duidelijk of dit daadwerkelijk voldoende zoden aan de dijk zet. Hierover zou ik graag meer informatie willen hebben.” *L*